

про застосування домашнього арешту) [3, с. 97].

Таким чином, проаналізувавши положення чинного КПК України, можна дійти висновку, що законодавство передбачає досить широкий спектр заходів процесуального примусу (зокрема, домашній арешт), який може бути застосований до підозрюваного, обвинуваченого для забезпечення дієвості кримінального провадження. Водночас, з огляду на сучасний стан і загальні тенденції розвитку національного законодавства та позитивний закордонний досвід реалізації відповідних нормативних приписів, перспективною уявляється рецепція окремих положень чинних кодифікованих актів інших держав із метою вдосконалення кримінального процесуального права України в цій сфері.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3. Куцкір Г.М. Домашній арешт як запобіжний захід у кримінальному провадженні: поняття, сутність та процесуальні особливості його застосування. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 2 (11). С. 96-99.

4. Минимальные стандартные правила ООН в отношении мер, не связанных с тюремным заключением, приняты 14.12.1990 Резолюцией 45/110 Генеральной Ассамблеи ООН. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

5. Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.07.2016 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16>

УДК 343.347(043.2)

Чаван І.О., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого, ПрАТ «ВНЗ «МАУП», м. Київ, Україна
Науковий керівник: Колос О.В., к.ю.н.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОШИРЕННЯ ВІРУСУ (COVID-19) В УКРАЇНІ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Одним із найважливіших завдань держави є охорона здоров'я

населення, оскільки відповідно до статті 3 Конституції України «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1]. Окрім цього у статті 49 Конституції України закріплено конституційне право кожного громадянина на охорону здоров'я та отримання належної медичної допомоги.

За часів незалежності Україні довелося зіштовхнутися з декількома епідеміями.

Першим епідемічним викликом став у 2009 році спалах пандемічного грипу А(Н1N1). Тоді на сполох забили у жовтні 2009 року, коли сезонна захворюваність почала збільшувалась і набувати нетипових ознак. Швидко подолати епідемію не вдалося і станом на 5 листопада 2009 року було зареєстровано вже понад 700 тис. хворих. Втім, негативні прогнози не підтвердилися, але й підсумкові цифри після підрахунків виявилися вражаючими. За час епідемії в Україні було зареєстровано більше 5,6 млн. випадків захворювання як на грип, так і на гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ). Число лише госпіталізованих досягло 345 тис. хворих. Від ускладнень померли 1125 осіб [2].

Втім це не єдиний виклик. Слід зазначити, що Україна на сьогоднішній день віднесена до групи країн з епідемією туберкульозу, оскільки щороку в Україні виявляють понад 37 тисяч хворих на туберкульоз. Крім цього понад 10 тисяч осіб помирають від цієї хвороби і стільки ж стає інвалідами [3].

Водночас епідемія ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні досягла масштабів, що за даними фахівців з ООН є найнебезпечнішими у Європі [4]. Поширення цієї інфекції не спадає й досі, і в країні щороку реєструється понад 12 тис. нових випадків ВІЛ-інфекції [5].

Новим епідеміологічним випробуванням не лише для України, а й для всього світу стало поширення нового різновиду важкого гострого респіраторного синдрому (SARS) коронавірусу під назвою SARS-CoV-2 (COVID-19).

У науковій літературі державна політика у сфері охорони здоров'я визначається як сукупність рішень чи обов'язків держави щодо проведення органами влади узгодженого курсу дій у системі надання медичної допомоги, спрямованих на досягнення поставлених завдань з метою поліпшення здоров'я населення держави [6, с. 35]. Дії української влади під час пандемії коронавірусу – це історія сумнівів та експериментів...

28 січня 2020 року, коли ВООЗ висловлювалась проти евакуації іноземців з Китаю, посольство України в Китаї наполегливо рекомендувало громадянам покинути країну.

30 січня ВООЗ оголосила міжнародну надзвичайну ситуацію.

Наступного дня РНБО порадило прем'єр-міністру Гончаруку заборонити експорт продукції, потрібної для боротьби з епідемією. Уряд проігнорував дану пораду. Лише 11 березня уряд нарешті спромігся заборонити експорт важливих товарів: масок, респіраторів, рукавичок, захисних окулярів, захисних костюмів. До 11 березня ці товари переправляли через кордон тоннами.

На початку лютого 2020 року українські ЗМІ повідомили, що Україна може бути забезпечена дороговартісними тестами не лише з-за кордону, їх можуть також виробляти у себе у відповідних лабораторіях Інституту молекулярної біології і генетики НАНУ. Виявилося, що глава РНБО дав доручення НАНУ займатись розробкою досліджень ще наприкінці січня. У свою чергу, українські вчені повідомили, що тест-системи вітчизняного виробництва вже готові до використання. Проте продовження роботи не було, оскільки в інституті не вистачало коштів навіть, щоб виплатити зарплату. Зазначені дії призвели до шквалу критики, проте фінансування так і не було відновлено. Вчені випустили невелику партію тест-систем, але повноцінне виробництво так і не налагоджено до сьогодні [7].

3 березня міністр охорони здоров'я заявила, що в Україні є близько 12 тис. ліжок у інфекційних лікарнях. Міністерство охорони здоров'я з початку епідемії збільшило кількість таких місць з 12 000 до 40 000 ліжко-місць [8]. Втім реальна ситуація далека від статистики. І місцева влада, і влада на рівні МОЗ України офіційно заперечує колапс щодо ліжко-місць. Така ж ситуація і щодо реанімаційних ліжок. ЗМІ час від часу розповідають історії обурених діями медиків людей, які не змогли врятувати своїх близьких через несвоєчасну допомогу, неналежне медичне лікування, або взагалі про ненадання медичної допомоги як такої. Автор навів лише декілька прикладів, хоча їх перелік можна було б продовжити...

Пандемія коронавірусу яскраво показує, дії яких країн є продуманими й ефективними, а чия влада імітує активну діяльність, не забезпечивши при цьому населення навіть найнеобхіднішими засобами індивідуального захисту і діагностики. Голова представництва ЄС в Україні Матті Маасікас вважає, що влада України вжила відповідних заходів для подолання пандемії COVID-19, які були своєчасними, саме тому особливих криз не виникало [9]. Втім, як показує наше дослідження, не усі дії теперішньої української влади, яка прийняла новий епідеміологічний виклик, можна назвати своєчасними та проведеними на високому організаційному рівні.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>

2. Рябченюк М., Якунов Є. Вірусна епідемія 2009: як це було. УКРІНФОРМ: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2880632-virusna-epidemia-2009-ak-ce-bulo.html>

3. Процюк Р.Г. Сучасні проблеми епідемії туберкульозу в Україні: причини та шляхи її подолання. Спеціалізований медичний портал Health-ua.com: веб-сайт. URL: <http://healthua.com/articles/2977.html>

4. Гришко Л. Епідемія ВІЛ/СНІД: за 50 років України може не бути. Made for minds: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3qpgaUE>

5. Афанасьєв Є. Нові кроки на шляху розв'язання проблеми ВІЛ/СНІДу в Україні. Спеціалізований медичний портал Health-ua.com: веб-сайт. URL: <https://health-ua.com/article/18144-nov-kroki-na-shlyahu-rozvyazannya-problemi-vlsndu-v-ukranz-nagodi-dnya-boro>

6. Щепин О.П., Нечаєв В.С. О государственных механизмах реформы здравоохранения. *Проблемы социальной гигиены, здравоохранения и истории медицины*. 1997. № 1. С. 34-38.

7. Решук К., Лукашова С. Історія сумнівів та експериментів. Як українська влада боролася з коронавірусом. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2020/05/21/7252503/>

8. З початку епідемії COVID-19 кількість ліжко-місць для лікування пацієнтів з коронавірусною хворобою збільшено у три рази. Урядовий портал: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3186545-posol-es-kaze-so-pravilnist-dij-ukraini-u-borotbi-z-covid19-vidcuv-na-sobi.html>

9. Посол ЄС каже, що правильність дій України у боротьбі з COVID-19 «відчув на собі». УКРІНФОРМ: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3186545-posol-es-kaze-so-pravilnist-dij-ukraini-u-borotbi-z-covid19-vidcuv-na-sobi.html>

УДК 343.851(043.2)

Чайка С.П., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Сисоєва В.П., к.ю.н.

ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПРОФІЛАКТИЦІ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Профілактика правопорушень є актуальним завданням кожної держави. В Україні розроблення системи профілактичних заходів щодо правопорушень завжди було пріоритетним напрямком діяльності органів державної влади. Однак, на жаль, незважаючи на чисельні спроби вирішити це питання на загальнодержавному рівні, сьогодні ми маємо лише фрагментарні досягнення у цій галузі у вигляді профілактики окремих видів кримінальних правопорушень. Тож, держава як суб'єкт